

dr hab. Jolanta E. Kowalska, prof. UŁ
Uniwersytet Łódzki

Recenzja

osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych i społecznych

Pana dr. Janusza Zielińskiego

ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika

przygotowana na prośbę Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego

Na podstawie złożonej dokumentacji przez Pana dr. Janusza Zielińskiego stwierdzam, iż odpowiada ona kryterium warunkującym nadanie stopnia doktora habilitowanego, które zostało określone w art. 219 ust. 1, pkt 1-3 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 roku, tj.:

1) w odniesieniu do art. 219, ust. 1 pkt 1 – Habilitant załączył ksero odpisu Dyplomu, potwierdzającego posiadanie stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, uzyskanego na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 17 marca 2005 roku;

2) w odniesieniu do art. 219, ust. 1 pkt 2a, Habilitant wskazał do oceny osiągnięcie naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny pedagogika, pt. *Resocjalizacyjne konteksty aktywności fizycznej*, Rzeszów 2023, s. 256, ISBN: 978-83-8277-096-4, które zostało opublikowane w Wydawnictwie Uniwersytetu Rzeszowskiego (ujęty w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267, ust. 2 pkt 2 lit. a);

3) w odniesieniu do art. 219, ust. 1 pkt 3 – Habilitant udokumentował informacje o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni:

- członkostwo w latach 2012-2014 w międzynarodowym projekcie badawczym w ramach naukowego grantu Ministerstwa Nauki, Badań i Sportu Republiki Słowackiej oraz Słowackiej Akademii Nauk pt. *Miejsce turystyki pieszej oraz sportu i aktywności fizycznej na łonie natury w sposobie życia ludności w wieku 19–25 lat* (Vedecká grantová Ministerstva, vedy, výskumu a športu SR a Slovenskej akademie vied, pt. Miesto turistiky a športovo-pohybových aktivít v prírode v spôsobe života populácie vo veku 19-25 rokov);

- kierowanie w latach 2019-2020 zespołem badawczym realizującym badania na Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza. Głównym nurtem badań był proces edukacyjnego przeciążenia informacyjnego młodzieży uczącej się;

- członkostwo w latach 2012-2013 i 2015-2016 w zespole badawczym realizującym badania w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Głównym nurtem badań było szeroko rozumiane funkcjonowanie interpersonalne osób preferujących zachowania ryzykowne. Badaniem objęto grupy osób uprawiających sporty ekstremalne, młodocianych przestępców, chuliganów stadionowych oraz kibiców piłkarskich.

Efektem tej działalności badawczej, prowadzonej przy współpracy z ośrodkami naukowymi w Rzeszowie i Krakowie, jest wskazanie przez Habilitanta trzech wieloautorskich artykułów naukowych w czasopiśmie tj.: „Journal of Health Sciences”, „Acta Universitatis Matthiae Belii, Physical Education and Sport”, „Baltic Journal of Health and Physical Activity” i jednej, autorskiej monografii naukowej, wydanej przez Uniwersytet Rzeszowski w 2021 roku, pt. *Edukacyjne konteksty przeciążenia informacyjnego współczesnej młodzieży*.

Sylwetka naukowo-zawodowa Habilitanta

Pan dr Janusz Zieliński ukończył w 1989 roku Studium Nauczycielskie w Rzeszowie w ramach przygotowania do zawodu nauczyciela szkoły podstawowej o specjalności wychowanie fizyczne, 7 lat później uzyskał na Wydziale Pedagogicznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie tytuł magistra wychowania fizycznego (tytuł pracy magisterskiej: *Pozycja nauczyciela wychowania fizycznego w świetle wypowiedzi uczniów szkół średnich*), w 1994 roku na tej samej uczelni uzyskał tytuł magistra pedagogiki w zakresie resocjalizacji (tytuł pracy magisterskiej: *Wartości a przestępczość. Wartości preferowane przez osoby dopuszczające się czynów przestępczych*). W 2005 roku otrzymał na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: *Spójność postaw religijnych a efektywność resocjalizacji w grupie młodocianych przestępców*, obronionej na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Promotorem pracy doktorskiej Habilitanta był prof. dr hab. Mieczysław Radochoński, a recenzentami: prof. dr hab. Bronisław Urban oraz prof. dr hab. Lesław Pytka. Swoją aktywność zawodową Habilitant związał z: 1) pracą badawczo-dydaktyczną w szkolnictwie wyższym: od 1996 roku jest pracownikiem Uniwersytetu Rzeszowskiego (aktualnie na stanowisku adiunkta), jako adiunkt był zatrudniony w latach 2006-2014 w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, a także w 2005 i 2010 roku w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Krośnie (obecnie Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie) oraz 2) pracą pedagogiczną:

w latach 1993-1998 jako nauczyciel wychowania fizycznego w Zespole Szkół Ekonomicznych w Rzeszowie, a od 2001 roku jako nauczyciel-instruktor gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej oraz wychowawca w Ognisku Wychowawczym w Budziwoju; od 2001 roku jest dyplomowanym nauczycielem wychowania fizycznego oraz socjoterapeutą w Zespole Szkół nr 5 w Rzeszowie (obecnie Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 11).

W ramach swoich obowiązków w Uniwersytecie Rzeszowskim Pan dr Janusz Zieliński prowadzi zajęcia z zakresu pedagogiki i pedagogiki czasu wolnego oraz letnie i zimowe obozy programowe dla studentów; był opiekunem praktyk studenckich oraz autorem i koordynatorem akademickiego programu kształcenia w języku angielskim pn. „Europejczyk”, realizowanego w Instytucie Nauk o Kulturze Fizycznej. W Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Łodzi prowadził zajęcia z: metodyki nauczania resocjalizacyjnego, pedagogiki resocjalizacyjnej, pedagogiki specjalnej i resocjalizacyjnej, prawnych podstaw resocjalizacji, resocjalizacji w środowisku otwartym, pedagogiki ogólnej, psychologii resocjalizacyjnej, psychologii zarządzania, podstaw pedagogiki penitencjarnej; natomiast w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Krośnie realizował zajęcia z pedagogiki sportu. Łącznie, w Uniwersytecie Rzeszowskim oraz Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej, wypromował ponad 145 prac licencjackich i magisterskich. Podobnej liczby prac dyplomowych był recenzentem. Jest aktywnie zaangażowany w prace organizacyjne na rzecz jednostek, w których pracował, bądź pracuje, za co uzyskał liczne nagrody i wyróżnienia, m.in. Medal Komisji Edukacji Narodowej, Brązowy Krzyż Zasługi, Laur Uznania Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego czy Dyplom Rektora Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

Pan dr Janusz Zieliński prowadzi aktywną działalność organizacyjną i społeczną na rzecz Departamentu Edukacji, Nauki i Sportu Marszałka Województwa Podkarpackiego, Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapeutycznego w Rzeszowie, Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Jaworku, Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej, Nauk Medycznych oraz Wydziału Wychowania Fizycznego Kolegium Uniwersytetu Rzeszowskiego, a także Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Rzeszowskiego – jako trener prowadzi zajęcia z zawodnikami różnych dyscyplin sportu, w tym z paraolimpijczykami (jest instruktorem siedmiu dyscyplin sportu, sędzią lekkiej atletyki oraz posiada patent żeglarski).

Swoją aktywność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzacyjną Pan dr Janusz Zieliński łączy z pracą naukowo-badawczą.

Habilitant jest badaczem problematyki w naukach społecznych, niezmiernie ważnych, zorientowanych na procesy poznawcze w obszarze relacji między rozwojem psychofizycznym i społecznym człowieka a kulturą fizyczną, szczególnie w zakresie oddziaływania sportu – rozumianego zgodnie z definicją, zapisaną w ustawie o sporcie jako „wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach” (Dz.U. 2010 nr 127 poz. 857, art. 2, pkt 1) – w obszarach rewalidacji i resocjalizacji.

Ocena osiągnięcia naukowego, stanowiącego znaczny wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny pedagogika

Monografia Pana dr. Janusza Zielińskiego pt. *Resocjalizacyjne konteksty aktywności fizycznej*, jest publikacją opatrzoną przypisami i bibliografią, recenzowaną przez prof. dra hab. Jerzego Nowocienia oraz dra Huberta Kupca, prof. Uniwersytetu Szczecińskiego, w której autor poszukuje w sposób oryginalny i twórczy edukacyjnych wartości sportu w procesie resocjalizacji osób mających konflikt z prawem. Obejmuje ona: wstęp, II rozdziały, refleksje nad resocjalizacją przez aktywność fizyczną, zakończenie, bibliografię, indeks nazwisk, spis rycin i tabel oraz streszczenie w języku polskim i angielskim. Została ona zawarta na 254 stronach.

We wstępie książki autor podejmuje próbę ukazania wykorzystania aktywności fizycznej w kształtowaniu charakteru człowieka od starożytności po współcześnie stosowane metody twórczej resocjalizacji. Należałoby jednak zwrócić uwagę, że świadomi roli i znaczenia sportu w procesie wychowania byli także twórcy drużynowych dyscyplin sportowych (m.in. piłki siatkowej i koszykowej), które powstawały – jak podkreśla Wojciech Lipoński – w katolickich college’ach w celu rozładowania i temperowania żywiołowości młodych ludzi. Warto także podkreślić kształcenie w angielskich szkołach, m.in. Szkole Rugby Thomasa Arnolda, w której wypracowane metody wychowania moralnego przez sport stały się inspiracją i podstawą pedagogiki sportu Pierre’a de Coubertina – twórcy nowożytnych igrzysk olimpijskich. Autor o tym nie wspominał. Zabrakło także wskazywania na pozytywną korelację między wychowaniem fizycznym, sportem a wychowaniem przez polskich teoretyków i praktyków wychowania fizycznego z XIX i XX wieku (np. Jędrzeja Śniadeckiego, Henryka Jordana, Eugeniusza Piaseckiego, Macieja Demela), a także pedagogów, socjologów i filozofów (m.in. Stefana Wołoszyna, Floriana Znanińskiego, Zbigniewa Krawczyka, Wojciecha Lipońskiego). Niezrozumiałym w tym kontekście jest także powołanie się na

definicję i podział aktywności fizycznej (s. 15), zaproponowaną przez Barbarę Woynarowską – lekarza i pedagoga, która powołuje się na literaturę amerykańską w kontekście edukacji i promocji zdrowia. Traktowanie sportu jako narzędzia edukacyjnego pozwalającego na przeciwdziałanie patologiom społecznym, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, wskazano także – o czym autor nie wspomniał – w aktach Unii Europejskiej (m.in.: Biała Księga, Komisja Wspólnot Europejskich, COM (2007) 391 wersja ostateczna, Bruksela 2007; Deklaracja nr 29 w sprawie sportu, załączona do Traktatu Amsterdamskiego – COM (1999) 0644; Deklaracja z Rady Europejskiej w Nicei 7–9 XII 2000; program pod nazwą Europejski Rok Edukacji przez Sport – COM (2005) 0680; Deklaracja Rady Europy w sprawie sportu, tolerancji i fair play, Amsterdam, 11 IV 1996) oraz rządowych dokumentach – m.in. *Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży*. Wątpliwości te, jak i w kolejnych rozdziałach, dotyczące doboru literatury, wskazują na brak opisanych w tej pracy założeń metodologicznych, tj. opisanego celu i przedmiotu badań (na s. 222 autor podkreśla jedynie to, iż w tytule został jasno sprecyzowany zakres badań i przemyśleń), zastosowanych metod przeglądu i analizy wybranej literatury – jak sam Habilitant wskazuje w *Autoreferacie*: „monografia jest zwieńczeniem moich wieloletnich wysiłków naukowych związanych z funkcją szeroko i wąsko rozumianego sportu w funkcjonowaniu osobowym i społecznym człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem osób z syndromem nieprzystosowania społecznego. Jej głównym celem jest próba uchwycenia resocjalizacyjnej funkcji aktywności fizycznej. Zaprezentowane w pracy tło teoretyczne jak i egzemplifikacje badawcze aktywności fizycznej oraz działalności sportowej pozwalają na wyjaśnienie omawianego zjawiska w sposób kompleksowy, wykazujący walory resocjalizacyjne wszelkiej aktywności ruchowej” (s. 6).

Książka ma charakter teoretyczny i składa się z dwóch części oraz siedmiu rozdziałów. Pierwsza część, pt. *Aktywność fizyczna i resocjalizacja – konteksty teoretyczne*, składa się z trzech rozdziałów i przedstawia wybrane teorie na temat aktywności fizycznej, jej znaczenia w procesie rozwoju psychospołecznego człowieka. Drugi rozdział poświęcony jest teoretycznym aspektom resocjalizacji przez aktywność fizyczną, która oprócz walorów zdrowotnych, może mieć także znaczenie w samorealizacji osób w niej uczestniczących. Trzeci rozdział zawiera informacje dotyczące roli, jaką w rozwijaniu kompetencji poznawczych człowieka oraz w procesie budowania prawidłowych relacji interpersonalnych i wdrażania do współdziałania oraz współpracy, odgrywa aktywizacja sportowa osadzonych. Druga część monografii pt. *Resocjalizacja przez aktywność fizyczną w badaniach naukowych* zawiera cztery rozdziały, w których Habilitant przedstawił wybrane doniesienia z różnorodnych badań,

wskazujące na rolę aktywności fizycznej w procesie resocjalizacji osób nieprzystosowanych społecznie, wśród których są wyniki z krajów tj. Wielka Brytania, USA, czy Australia o dużym doświadczeniu w resocjalizacji przez sport oraz o znaczeniu marginalnym (np. Nigeria). W siódmym rozdziale tej części, pt. *Kontrowersje wokół resocjalizacji przez aktywność fizyczną*, autor podjął próbę wskazania argumentów za stosowaniem w resocjalizacji metod wykorzystujących aktywność fizyczną wśród osadzonych i przeciw nim. Szkoda, że w tym drugim przypadku nie odniósł się do – niezmiernie badawczo inspirującego – krytycznego spojrzenia na moralność i sport przez Jerzego Kosiewicza.

Pan dr Janusz Zieliński traktuje tę monografię jako dążenie do ujęcia badanego zjawiska – resocjalizacji przez sport w jego szerokim kontekście, zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i społecznym. Za Tadeuszem Pilchem, *kontekst* jako kategoria badań jakościowym sygnalizuje rozległość spojrzenia badacza na badane zjawisko i nie daje się w pełni określić (nie chodzi tutaj o szukanie zależności, ale zrozumienie). Zabrakło w niej zatem pogłębionej myśli autorskiej – Habilitant ograniczył się w zasadzie do referowania koncepcji i poglądów oraz wyników badań innych autorów.

Ocena osiągnięć naukowych wskazujących na istotną aktywność naukową Habilitanta

Zgodnie z przedłożoną przez Pana dra Janusza Zielińskiego dokumentacją, jego istotna aktywność naukowa mieści się w trzech obszarach problemowych: pedagogicznych kontekstach funkcjonowania społecznego człowieka preferującego zachowania ryzykowne; pedagogicznych aspektach kultury fizycznej oraz dylematach współczesnej edukacji – jak sam wskazuje w *Autoreferacie*: „aktywność naukowa i badawcza skoncentrowana jest na pedagogicznej eksploracji obszaru szeroko rozumianej kultury fizycznej” (s. 25).

Dorobek naukowy Habilitanta (po uzyskaniu stopnia doktora) to łącznie 54 publikacji. Składa się na niego: 7 monografii autorskich, redakcja jednej monografii zbiorowej, współredakcja jednej monografii zbiorowej oraz 26 artykułów w czasopismach naukowych (z czego 2 w czasopismach posiadających IF), 4 rozdziały w zbiorowych monografiach międzynarodowych i 15 rozdziałów w zbiorowych monografiach krajowych oraz 5 artykułów w czasopismach, które nie są ujęte na listach MNiSW. Publikacje były cytowane w: Web of Science Core Collection (bez autocytowań): 4 razy; Index Hirscha: 1 raz, Scopus (bez autocytowań): 4 razy; Index Hirscha: 1 raz, Goole Scholar (bez autocytowań): 11 razy; Index Hirscha: 2 razy.

W przywoływanym przez Pana dra Janusza Zielińskiego wykazie publikacji zaliczonym do obszaru pn. *Pedagogiczne konteksty funkcjonowania społecznego człowieka preferującego zachowania ryzykowne*, znajduje się 17 publikacji w formie 3 autorskich monografii, 12 artykułów w czasopismach naukowych (w tym 3 autorskie) i 2 współautorskich w rozdziałach w książkach, z których poddaje ocenie 7 o charakterze empirycznym:

- 1) autorski pt. *Samoakceptacja człowieka wyznacznikiem jego skłonności do zróżnicowania zachowań ryzykownych*, w którym Habilitant podjął próbę określenia zależności pomiędzy samoakceptacją i samozadowoleniem a zachowaniami ryzykownymi respondentów (osób uprawiających sporty ekstremalne, osadzonych w jednym z zakładów karnych na terenie województwa podkarpackiego oraz studentów) w relacjach społecznych;
- 2) we współautorstwie (B. Sakowska-Kamińska) pt. *Differentiation in locus of control in thrill seeking sportsmen in the context of their accident causing during competitions*, którego celem była próba określenia u badanych zawodników sportu motorowego (żużla) zależności pomiędzy umiejscowieniem poczucia kontroli (LOC) a specyfiką zachowań ryzykownych, w aspekcie rywalizacji sportowej;
- 3) we współautorstwie (W. Czarny i W. Bajorek) pt. *Tendencies for Disorders in Social Behaviours of the People Practicing Ju-Jitsu*, w którym podjęto próbę oceny zróżnicowania napięcia emocjonalnego oraz siły badanych sportowców jujutsu (zawodników MMA) oraz studentów;
- 4) we współautorstwie (K. Görner, A. Jurczak) pt. *The hostility syndrome as a profile differentiating football spectators*, w którym podjęto próbę oceny wrogości za pomocą Skali Postaw Interpersonalnych (SIS). Analiza materiału badawczego pozwoliła na ustalenie zróżnicowania wskaźnika syndromu wrogości w grupach badanych kibiców i chuliganów stadionowych;
- 5) we współautorstwie (I. Momola, R. Grzywacz, M. Niewczas) pt. *The diversity of emotional tension and strength among sportsmen of martial arts and team-sport games*, który jest próbą oceny różnorodności emocji, napięcia i siły u badanych sportowców trenujących jujutsu, kyokushinkai, piłkę nożną i koszykówkę. Zagadnieniem istotnym dla procesu badawczego było poszukiwanie korelacji pomiędzy poziomem agresji, odpornością na stres, poczuciem kontroli, chęcią pokazania się w zbyt korzystnym świetle do siły eksplozywnej i funkcjonalnej. W tym celu posłużono się kwestionariuszem ankiety A. Bussa i M. Perry'ego, mierzącym poziom agresji, kwestionariuszem Delta autorstwa R. L. Drwala, badającym lokalizację poczucia kontroli oraz testem „Umiejętności podejmowania decyzji”. Do pomiaru siły wykorzystano Europejski Test Sprawności Fizycznej;

6) we współautorstwie (B. Sakowska-Kamińska) pt. *Changes of Emotional Tension in MMA Sportsmen*, w którym skupiono się na problematyce zmiany napięcia emocjonalnego u badanych sportowców jujutsu (zawodników MMA) oraz studentów, tj. w jakim stopniu lokalizacja kontroli wpływa na efektywność wykonywania zawodów sportowych i osiąganie zamierzonych celów;

7) we współautorstwie (K. Görner, A. Jurczak) pt. *Interpersonal Behaviors of People Belonging to the Risk Orient Group*, podjęto próbę określenia zróżnicowania zachowań interpersonalnych wśród osób z określonych grup preferujących zachowania ryzykowne, tj. uprawiających sporty ekstremalne (jazdę na rowerze zjazdowym, nurkowanie głębinowe, spadochroniarstwo), młodocianych przestępców oraz chuliganów stadionowych. Badania realizowano za pomocą Skali Interpersonalności Relacji (SUI), która pozwala na diagnozę stylu funkcjonowania społecznego.

Ważnym problemowym obszarem aktywności badawczej Habilitanta są *Pedagogiczne aspekty kultury fizycznej*. Zasadniczym punktem odniesienia podejmowanych przedsięwzięć uczynił on determinanty warunkujące sukces sportowy oraz społeczny człowieka zaangażowanego w uczestnictwo w kulturze fizycznej, w tym osób z niepełnosprawnościami. Problematyka została przedstawiona w jednej autorskiej monografii, 2 redagowanych monografiach (w tym jednej jako współredakcja), 10 czasopismach naukowych (w tym 4 autorskie) i 11 rozdziałach w książkach (w tym 6 autorskich), z których Habilitant poddał ocenie autorski tekst o charakterze empirycznym pt. *Zróżnicowanie napięcia emocjonalnego zawodników wybranych dyscyplin paraolimpijskich w kontekście ich sukcesów sportowych*. Celem tej eksploracji była próba uchwycenia zróżnicowania napięcia emocjonalnego zawodników wybranych dyscyplin paraolimpijskich (koszykówka i kolarstwo ręczne) w kontekście ich sukcesów sportowych.

Trzeci obszar zainteresowań badawczych Habilitant określił jako *Dylematy współczesnej edukacji*, do którego zaliczył jedną autorską monografię, jedną książkę o charakterze podręcznika metodycznego, której jest współredaktorem, pt. *Planowanie zajęć wychowania fizycznego w rocznym cyklu nauczania szkoły podstawowej* oraz publikacje w 7 czasopismach naukowych (w tym 6 autorskich), z których poddał ocenie dwa autorskie teksty: *Syndrom wrogości profilem różnicującym uczniów o odmiennych poziomach uzdolnień poznawczych* oraz *Sklonności do hipertrofii edukacyjnej przyczyną trudności w funkcjonowaniu społecznym współczesnej młodzieży*. W pierwszym z nich celem badań była próba uchwycenia zróżnicowania nasilenia wrogości u młodzieży szkolnej z uwzględnieniem ich poziomu uzdolnień poznawczych (młodzież o ponadprzeciętnych i optymalnych uzdolnieniach

poznawczych) w kontekście ich zachowań wolnoczasowych. W drugim natomiast przedstawiono wyniki oparte na badaniach, których celem była próba wskazania korelacji pomiędzy występującymi u młodzieży skłonnościami do hipertrofii edukacyjnej a ich trudnościami w funkcjonowaniu społecznym. Zostały one przeprowadzone wśród młodych ludzi, przedstawicieli wybranych Krajów Unii Europejskiej podczas Międzynarodowej Olimpiady Przedmiotowej za pomocą skali postaw interpersonalnych SUI.

We wszystkich przedstawionych do oceny tekstach wkład w powstanie tych prac przez Habilitanta polegał na udziale w całym procesie badawczym i publikacyjnym, tj.: na opracowaniu koncepcji, przeglądzie literatury przedmiotu, przeprowadzeniu badań i zebraniu materiału badawczego (zabrakło w nich jednak dokładnego przedstawienia doboru próby badawczej, tj. na jakiej podstawie go w poszczególnych badaniach dokonano) oraz opracowaniu wyników (analiza i interpretacja) oraz wniosków wynikających z przeprowadzonych badań.

Uzupełniając ocenę merytoryczną, przedłożonych przez Pana dra Janusza Zielińskiego tekstów, chciałabym na koniec zwrócić uwagę na pozycję naukową czasopism, w których zostały opublikowane autorskie i współautorskie artykuły. Dobór ich może wskazywać na niezbyt dużą rozpoznawalność Habilitanta w środowisku pedagogicznym.

W ramach współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym warto natomiast podkreślić członkostwo w międzynarodowych stowarzyszeniach naukowych, tj.: International Martial Arts and Combat Sports Scientific Society i International Society for the Social Sciences of Sport oraz Polskim Towarzystwie Nauk Społecznych o Sporcie, a także odbytych dwóch stażach w zagranicznych instytucjach naukowych: w Instytucie Pedagogicznym Przykarpackiego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku (Ukraina 2014) oraz Lwowskim Państwowym Uniwersytecie Kultury Fizycznej im. Iwana Boberskiego (Ukraina 2018) oraz realizację – jako członek – projektu badawczego w ramach grantu naukowego Ministerstwa Nauki, Badań i Sportu Republiki Słowackiej oraz Słowackiej Akademii Nauk.

Konkluzja

Nauki społeczne uprawiane na uniwersytetach pozostawiały pedagogikę sportu jako obszar eksploracji naukowej, obejmujący problematykę resocjalizacji, (m.in. w powiązaniu z wychowaniem moralnym oraz jako profilaktyka zachowań antyspołecznych) przede wszystkim uczelniom wychowania fizycznego. Zatem rozszerzenie zainteresowań badawczych w tym kierunku, na uniwersyteckich kierunkach pedagogicznych (a także socjologicznych i psychologicznych), znacznie poszerza zakres metod i narzędzi kategoryalnych, a tym samym

przestrzeń do badań edukacyjnych wykorzystujących uniwersalne wartości sportu, m.in. w ramach twórczych metod resocjalizacji. Habilitant wraz ze swoim dorobkiem naukowym jest tych zmian dobrym przykładem i stanowi potwierdzenie trafności wyboru zarówno poznawczej, jak i aplikacyjnej tematyki. Samodzielny trud badawczy, podjęty w obszarze pedagogiki (obejmujący kierunki badań pedeutologicznych, twórczej resocjalizacji przez sport oraz pracę z osobami z niepełnosprawnościami), jak i z pogranicza psychologii oraz nauk o kulturze fizycznej, pozwoliły Panu dr. Januszowi Zielińskiemu na osiągnięcie dojrzałości naukowej o wyrazistym badawczo profilu zainteresowań. Pomimo dodatkowego zatrudnienia w szkole i udziału w licznych szkoleniach, proces jego rozwoju naukowego przebiegał rytmicznie, stopniowo i bez zastoju – o czym świadczą realizowane projekty badawcze, odbyte staże naukowe, systematycznie publikowane teksty oraz udział w konferencjach naukowych.

Na podstawie przesłanej dokumentacji, stwierdzam, że przedłożony do oceny dorobek naukowy, tj. monografia, osiągnięcia publikacyjne i aktywność naukowa (czynny udział w konferencjach naukowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, odbyte staże naukowe w Ukrainie, członkostwo w krajowym i międzynarodowych towarzystwach naukowych, sprawowanie funkcji promotora pomocniczego rozprawy doktorskiej oraz realizacja międzynarodowych projektów badawczo-edukacyjnych), a także efekty bogatej i różnorodnej działalności dydaktycznej oraz organizacyjno-społecznej, wypełniają kryteria wskazane w art. 219 ust. 1 pkt 3 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 roku. W związku z powyższym **popieram** wniosek o nadanie Panu dr. Januszowi Zielińskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

